

Priznajem.hr

13. srpnja 1942. zločin u Rami – zašto se partizani iz okupirane Srbije nisu borili za njeno oslobođenje nego ratovali u NDH?

Objavio **Uredništvo** - 13. srpnja 2018.

Ono što se dogodilo 13. srpnja 1942. od strane partizana ostalo je zapisano kao partizanski „uvod“ u veliko stradanje ramskih Hrvata tri mjeseca kasnije od strane četnika. Još i danas stariji Hrvati pamte ovaj dan kada su u Ramu ušli partizani iz Prve proleterske brigade, Srbijanci iz okoline Kragujevca i pripadnici 3. kragujevačkog bataljuna.

Zašto partizani iz centralne Srbije nisu oslobodili i borili se u Srbiji nego na teritoriju Nezavisne Države Hrvatske – zaključite sami. Naime, njemačke jedinice (neprijatelj partizana iz Srbije) bile su vojno jednako prisutne i u Srbiji i u NDH, pa ostaje nejasno zašto nakon pada tzv. „Uzičke republike“ svi partizani iz Srbije ne ratuju u svojoj zemlji i bore za oslobođenje Srbije od nacista, nego u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Ono što je zanimljivo jest da se i većina pripadnika četničkog pokreta u isto vrijeme, u prosincu 1941. godine, prebacila iz Srbije na teritorij Nezavisne Države Hrvatske.

Na teritorij NDH iz Srbije brigada je došla u prosincu 1941., a tek u kolovozu 1944. kada se Crvena Armija približila Beogradu, Prva proleterska brigada prelazi iz teritorija NDH na teritorij matične države Srbije!

U to vrijeme i najveći broj četnika masovno prelazi u partizane nakon Titove amnestije iz kolovoza 1944. godine, te zamjenjuje kokarde petokrakama i ponovno kreću iz Srbije u napad na vojne postrojbe NDH (Srijemski front, Slavonija, Zagreb i okolica), da bi te iste jedinice i prve ušle u glavni grad Hrvatske Zagreb na čelu s Konom Popovićem.

Konko Popović, Srbinac iz Beograda, je bio i prvi zapovjednik Prve proleterske partizanske brigade.

Pod njegovim zapovjedništvom ova brigada borila se godinama na teritoriju NDH: Livno, Jajce, Teslić, Gornji Vakuf, Konjic, Bugojno, Šuica, Tomislavgradu i dr.

Svoj ratni put Prva proleterska brigada završila je u Hrvatskoj ulaskom u Zagreb 9. svibnja 1945. godine.

Prva Proleterska brigada kod formiranja imala je slijedeći sastav, po kojem se vidi da ta jedinica inicijalno prije prelaska u NDH nije imala u sastavu borce s teritorija države NDH, nego iz država Srbije i Crne Gore:

1. crnogorski bataljun
2. crnogorski bataljun
3. kragujevački bataljun
4. kraljevački bataljun
5. šumadijski bataljun
6. beogradski bataljun

Ta jedinica je ranim jutarnjim satima toga dana napala Prozor, a uz njega i Šit. Prema dokumentima, Šit je napao 3. kragujevački bataljun iz Prve proleterske brigade.

Nakon zauzimanja Crkve i paleža iste, **partizani iz Srbije su ubili gvardijana samostana fra Julijana Jurkovića, a nešto kasnije i fra Valentina Slišковиća.**

U požaru su izgorjele mnoge vrijedne knjige i stari dokumenti.

Od 1773. godine u Rami se vode župne matice. Vođene su redovito i temeljito, ali su, nažalost, izgorjele u biblioteci 13. srpnja 1942. kad su partizani zapalili crkvu. Novije matice od 1884. godine također su izgorjele kad su etnici, početkom listopada 1942. godine spalili Tomićku u na Šitu, u kojoj je izgorjelo što je fra Viktor Slišковиć bio sklonio iz samostana u tu kuću, u kojoj je i sam stanovao do svoje tragične smrti, prenosi narod.hr

Tu nije bio kraj patnjama Hrvata ramskog kraja.

Rama – što su započeli partizani nastavili su etnici!

Listopadski pokolj Hrvata u Rami 1942. nastavljen je od strane etnika, pod zaštitom Talijana, a dogodio se pod zapovjedništvom vojvode Petra Bačevića. **Ovaj etnički vojvoda bio je na čelu srpskih vojnika ne samo u pokolju u Rami, već i Vrgora, koj i Imotskoj krajini gdje je zapalio 17 hrvatskih sela, te prema vlastitom priznanju u pismu Draži Mihailoviću piše da su “oderali živa tri katolika svećenika” i “ubijali sve muškarce od 15 godina na više”.**

Isti etnički vojvoda Bačević napravio je pokolj nad tisućama muslimanima uz rijeku Drinu i oko grada Foče u prosincu 1941. godine

U **Rami 1942.** su Bačević i etnici ubili **2000 Hrvata.**

etnici koji su dolazili iz pravca Mostara i Konjica nisu naškodili partizanima koji su se povlačili prema zapadu Bosne, ali jesu Hrvatima Ramljacima.

Tako Ivo Banac piše: „Silovali su i klali te su u svome rušila kom bijesu listopada 1942. ubili oko 2000 ljudi. Gubici kod Hrvata bili su znatno veći i negoli kod Bošnjaka“.

Banac progovara o jednoj činjenici: o etničkoj kome pokolju nije se govorilo od 1945. sve do pojave knjige Namika Čehića 1985. godine *Prozor u NOB-i*. Ta činjenica, naglašava Banac, svjedoči o perfidnoj politici koja sustavno „marginalizirala ramski kraj, doprinosila je njegovu raseljavanju i stvarala dojam o suvišnosti bosanskohercegovačkih Hrvata“.

etnički vojvoda Petar Bačević zarobljen je u velikoj bitci vojske NDH sa etnicima na Lijevoj polju koju je jugoslavenska historiografija skrivala (pa i današnja hrvatska) 1945. godine. Tada je zajedno s drugim poznatim etničkim vođama zarobljen i likvidiran od ustaša u Staroj Gradišci.